

Sygn. akt IV U 100/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 maja 2014 roku

Sąd Okręgowy w Tarnowie – Wydział IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSR del. Jacek Liszka

Protokolant: st. sekr. sądowy Małgorzata Houda

po rozpoznaniu w dniu 28 maja 2014 roku w Tarnowie na rozprawie

sprawy z odwołania I. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z dnia 20 grudnia 2013 roku nr (...)

w sprawie I. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o emeryturę

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje odwołującemu się I. K. emeryturę począwszy od dnia 28 listopada 2013 roku.

Sygn. akt IV U 100/14

UZASADNIENIE

wyroku Sądu Okręgowego w Tarnowie

z dnia 28 maja 2014 r.

Decyzją z dnia 20.12.2013 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T., na podstawie przepisów ustawy z dnia 17.12.1998 roku

o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1440 ze zm.) oraz przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983 r.

w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm.), odmówił I. K. przyznania prawa do emerytury. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że ubezpieczony nie spełnia wymogów, określonych w art. 184 powołanej ustawy, od wystąpienia których uzależnione jest nabycie prawa do emerytury, ponieważ nie udokumentował 15-letniego stażu pracy wykonywanej w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Od decyzji tej odwołał się I. K., domagając się jej zmiany

i przyznania mu prawa do emerytury. W uzasadnieniu odwołujący podniósł, że posiada co najmniej 15 lat pracy w warunkach szczególnych biorąc pod uwagę jego zatrudnienie w (...)Przedsiębiorstwie (...) gdzie pracował przy spawaniu oraz okres pracy w Zakładzie (...)w T..

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie.

W uzasadnieniu wskazał, że odwołujący w powyższym Przedsiębiorstwie pracował nie jako spawacz, lecz jako ślusarz. Odnosząc się z kolei do pełnienia przez ubezpieczonego obowiązków funkcjonariusza Służby Więziennej w Zakładzie (...)w T. ZUS podniósł, iż nie jest możliwe uwzględnienie takiego rodzaju pracy objętego wykazem B z rozporządzenia do stażu pracy w warunkach szczególnych wymienionych w wykazie A przedmiotowego rozporządzenia.

Bezsporne w niniejszej sprawie było, że I. K., urodzony

w dniu (...)r. osiągnął 61 lat życia. Na dzień 01.01.1999 r. odwołujący udowodnił ponad 28 lat okresów składkowych i nieskładkowych. We wniosku z dnia 28.11.2013 r. ubezpieczony wniósł o przyznanie mu prawa do wcześniejszej emerytury. Odwołujący nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego.

Sąd ustalił ponadto następujący stan faktyczny sprawy:

W okresie od 3.08.1972 r. do 23.10.1972 r. odwołujący pracował w Zakładach (...) w T. na stanowisku szlifierza. W tym czasie stale i w pełnym wymiarze czasu pracy szlifował na szlifierce płaskiej z wodą, innych czynności nie wykonywał.

Dowód:

- akta ZUS,

- zeznania odwołującego - k. 17.

Następnie w okresach od 3.12.1974 r. do 9.08.1976 r. oraz od 10.05.1977 r. do 30.06.1986 r. odwołujący był zatrudniony w (...)Przedsiębiorstwie (...) - Zakładzie (...)w T.. Odwołujący pracował w zakładzie ślusarskim, zatrudniającym około 30 pracowników. Był to zakład pomocniczy dla betoniarni, znajdujących się na terenie T.. Zakład ten zajmował się produkcją metalowych elementów, takich jak kotwy i marki, które następnie wtapiano w beton. Elementy te uprzednio należało zesparować. Wykonywano w nim też prace przygotowawcze polegające na wycinaniu nożycami blachy i drutu. Na początku, po przyjęciu do pracy odwołujący był pomocnikiem spawacza. Cały czas jednak jako pomocnik, od początku przebywał przy spawaniu podtrzymując spawane elementy i czyszcząc spaw.

W lutym 1976 r. odwołujący ukończył kurs spawania i od tego momentu samodzielnie już spawał. W tym czasie stale i w pełnym wymiarze godzin zajmował się tylko i wyłącznie spawaniem.

Dowód:

- akta ZUS,

- zeznania świadków K. M. i J. I. - k. 17,

- zeznania odwołującego - k. 17,

- akta osobowe odwołującego się.

Ponadto w okresie od 1.07.1986 r. do 19.02.1991 r. ubezpieczony pełnił służbę w Zakładzie (...)w T. jako funkcjonariusz Służby Więziennej. Pracował wówczas w pełnym wymiarze czasu pracy pozostając w stałym, bezpośrednim kontakcie z osadzonymi.

Dowód:

- akta ZUS,

- zeznania odwołującego - k. 17.

Prawomocnym wyrokiem z dnia 24.10.2013 r. Sąd Okręgowy w Tarnowie oddalił odwołanie ubezpieczonego od decyzji ZUS z dnia 18.12.2012 r. odmawiającej przyznania prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym, przy czym w ustnym uzasadnieniu tego rozstrzygnięcia Sąd ten uznał za pracę w warunkach szczególnych opisane wyżej okresy zatrudnienia w (...)Przedsiębiorstwie (...), nie uwzględniając jednak okresu, kiedy to pracował jako funkcjonariusz Służby Więziennej z uwagi na brak odpowiedniego zaświadczenia z Zakładu (...)potwierdzającego charakter wykonywanych czynności.

Dowód:

- dokumenty prywatne i urzędowe z akt sądowych o sygn. IV U 138/13.
- akta ZUS.

Stan faktyczny w niniejszej sprawie Sąd ustalił w oparciu o dowody z dokumentów, zeznania świadków i odwołującego.

Sąd pozytywnie ocenił dowody z dokumentów, których autentyczność oraz wiarygodność, jak również poprawność materialna i formalna nie budziły wątpliwości, zaś ich treść i forma nie były kwestionowane przez strony postępowania. Brak było zatem jakichkolwiek podstaw, także takich, jakie należałoby uwzględnić nawet z urzędu, aby dokumentom tym odmówić właściwego im znaczenia dowodowego.

Wiarygodne w ocenie Sądu były także zeznania odwołującego się oraz świadków J. I. i K. M.. Korespondowały one z materiałem dowodowym zgromadzonym w niniejszej sprawie. Depozycje te nie zawierały żadnych wewnętrznych sprzeczności, były logiczne i spójne. Razem wzięte dały pełny i jasny obraz badanej rzeczywistości.

Pozostałe okoliczności sprawy Sąd uznał za bezsporne, gdyż nie były w żaden sposób kwestionowane przez strony, zaś dokumenty przedstawione na ich stwierdzenie zostały ocenione przez Sąd jako wiarygodne.

Sąd rozważył, co następuje:

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Przedmiotem postępowania było rozstrzygnięcie, czy odwołującemu przysługuje tzw. wcześniejsza emerytura z zastosowaniem obniżonego wieku emerytalnego, w oparciu o przepisy ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1440 ze zm.).

Z powyższych względów zwrócić uwagę należy na regulację zawartą w art. 184 ust.1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z FUS (Dz.U. z 2013 roku poz.1440 ze zm.) zgodnie, z którą ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, tj. 60 lat życia dla mężczyzny, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy (czyli w dniu 1.01.1999 r.) osiągnęli:

- 1)okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2)okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27, tj. 25 lat dla mężczyzny.

Zgodnie z ust. 2 tego przepisu emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Z kolei według art. 32 wyżej powołanej ustawy ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 roku, będącymi pracownikami (o których mowa w ust 2-3 tegoż artykułu), zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt 1 – tj. 65 lat w przypadku mężczyzn. Dla celów ustalenia uprawnień, o których mowa powyżej, za pracowników zatrudnionych w szczególnych

warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia w podmiotach, w których obowiązują wykazy stanowisk ustalone na podstawie przepisów dotychczasowych. Przepis art. 32 ust. 4 powołanej ustawy stanowi natomiast, że wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom wymienionym w ust. 2 i 3 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych. Za owe przepisy dotychczasowe wymienione zarówno w art. 32 ust. 2 jak i w art. 184 ust. 1 pkt 1 ustawy należy uważać przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 poz. 43 ze zm.) wydanego na podstawie upoważnienia zawartego w art. 55 ustawy z dnia 14 grudnia 1982 r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz. U. 1982 r. Nr 40 poz. 267 ze zm.).

Zgodnie z uchwałą składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego Izby Administracyjnej, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 13 lutego 2002 roku (sygn. akt III CZP 30/2001, opubl. OSNAPiUS 2002/10 poz. 243) zawarte w art. 32 ust. 4 ustawy odesłanie do przepisów dotychczasowych, sankcjonujących obowiązywanie rozporządzenia, można odnosić tylko do tych przepisów rozporządzenia, które regulują materię określoną w przepisie ustawy, a więc wiek emerytalny, rodzaje prac lub stanowisk, oraz warunki, na jakich osobom wykonującym te prace przysługuje prawo do emerytury. Zachowały zatem moc przepisy § 4-8a określające wiek emerytalny i okres wykonywania pracy w szczególnych warunkach pracowników wykonujących prace wyszczególnione w wykazach stanowiących załącznik do rozporządzenia, przepisy § 9-15 określające wiek emerytalny i warunki przechodzenia na emeryturę osób zatrudnionych w szczególnym charakterze, a ponadto przepis § 3 określający ogólny wymagany okres zatrudnienia oraz przepis § 2 ust. 1 stanowiący, że okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Jak wynika zatem z § 4 rozporządzenia pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat dla mężczyzn i ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

Mając powyższe na uwadze stwierdzić należy, iż ubezpieczony spełnia wszystkie przesłanki nabycia prawa do emerytury. Otóż ukończył 61 lat, posiada wymagany okres ogólnego stażu pracy, bo wynoszący ponad 28 lat, jak również legitymuje się okresem pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze na stanowiskach objętych wykazem A cytowanego rozporządzenia wynoszącym co najmniej 15 lat pracy.

Należy również zauważyć, iż zgodnie z art. 473 k.p.c. w postępowaniu przed sądem pracy i ubezpieczeń społecznych nie stosuje się żadnych ograniczeń dowodowych. To sprawia, że fakt zatrudnienia, bądź jego brak w warunkach szczególnych może być dowodzony za pomocą każdego środka dowodowego, w tym z zeznań stron i świadków.

Przeprowadzone w niniejszej sprawie dowody w tym z zeznań odwołującego i świadków w sposób jednoznaczny potwierdziły, że odwołujący będąc zatrudniony w okresach od 3.12.1974 r. do 9.08.1976 r. oraz od 10.05.1977 r. do 30.06.1986 r. w (...)Przedsiębiorstwie (...) - Zakładzie (...)w T. w pełnym wymiarze czasu pracy i stale pracował przy spawaniu. Opisana praca jest pracą, którą należy zaliczyć do prac wymienionych w Wykazie A Dziale XIV pkt 12 przedmiotowego rozporządzenia jako prace przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, gazowym, atomowodorowym. Należy jeszcze zaznaczyć, iż do stażu pracy w warunkach szczególnych podlega zaliczeniu także początkowy okres tego zatrudnienia: od 3.12.1974 r. do lutego 1976 r., kiedy ubezpieczony pracował jako pomocnik spawacza. Wszystkie czynności wykonywał on bowiem już wówczas stale przy spawaniu - podtrzymując spawane elementy i czyszcząc spaw. Podkreślić trzeba, że w pkt. 12 Działu XIV jest mowa o „pracach przy spawaniu”, a nie „pracy spawacza” co oznacza, że pojęcie to obejmuje nie tylko pracę spawacza ale także inne prace wykonywane przy spawaniu.

Odwołujący również w okresie od 3.08.1972 r. do 23.10.1972 r., kiedy to pozostawał w zatrudnieniu w Zakładach (...)w T. wykonywał pracę w warunkach szczególnych na stanowisku szlifierza. W tym czasie stale i w pełnym wymiarze czasu

pracy szlifował na szlifierce płaskiej z wodą, innych czynności nie wykonywał. Wykonywał zatem pracę wymienioną w Dziale III pkt 78 Wykazu A przedmiotowego rozporządzenia.

Ponadto odnosząc się do okresu od 1.07.1986 r. do 19.02.1991 r., kiedy to ubezpieczony pełnił obowiązki funkcjonariusza Służby Więziennej w Zakładzie (...)w T. należy stwierdzić, iż po myśli art. 32 ust. 3 pkt 6 ustawy o emeryturach i rentach z FUS dla celów ustalenia uprawnień do wcześniejszej emerytury za pracowników zatrudnionych w szczególnym charakterze uważa się między innymi właśnie funkcjonariuszy Służby Więziennej.

Z kolei zgodnie z § 10 rozporządzenia w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze żołnierzy zawodowy oraz funkcjonariuszy Milicji Obywatelskiej, organów bezpieczeństwa publicznego i Służby Więziennej, zwolniony ze służby, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn w czasie służby wojskowej, w Milicji Obywatelskiej, w organach bezpieczeństwa publicznego, służby więziennej bądź w czasie zatrudnienia wykonywanego po zwolnieniu z tej służby, bądź w ciągu 5 lat po zwolnieniu ze służby lub ustaniu zatrudnienia,

2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat tej służby.

Natomiast według treści § 4 ust. 3 przedmiotowego rozporządzenia do okresów zatrudnienia w szczególnych warunkach, o których mowa w ust. 1, zalicza się także okresy pracy górniczej w rozumieniu przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym górników i ich rodzin oraz okresy zatrudnienia na kolei w rozumieniu przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników kolejowych i ich rodzin, a także okresy pracy lub służby, o których mowa w § 5-10.

Z powyższych przepisów wprost wynika, iż wbrew twierdzeniom ZUS praca funkcjonariusza Służby Więziennej, jako praca w szczególnym charakterze nie jest objęta Wykazem B przedmiotowego rozporządzenia i podlega zaliczeniu do okresów zatrudnienia w szczególnych warunkach (por. także wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 11.04.2007 r., I UK 306/06 i z dnia 6.09.2012 r., II UK 44/12, OSNP 2013/15-16/188). Oznacza to, iż w omawianym stanie faktycznym do stażu pracy w warunkach szczególnych podlega zaliczeniu także okres od 1.07.1986 r. do 19.02.1991 r., kiedy to ubezpieczony pełnił służbę w Zakładzie Karnym jako funkcjonariusz Służby Więziennej.

Tym samym, biorąc pod uwagę powyższe okresy zatrudnienia wraz z okresem pracy uwzględnionym przez ZUS odwołujący spełnia wymagany warunek co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Mając powyższe na uwadze, działając na mocy wskazanych przepisów oraz art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. Sąd zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał odwołującemu emeryturę począwszy od dnia 28 listopada 2013 r., tj. od dnia złożenia w ZUS wniosku o przedmiotowe świadczenie.

(...)